

My w Olesznie

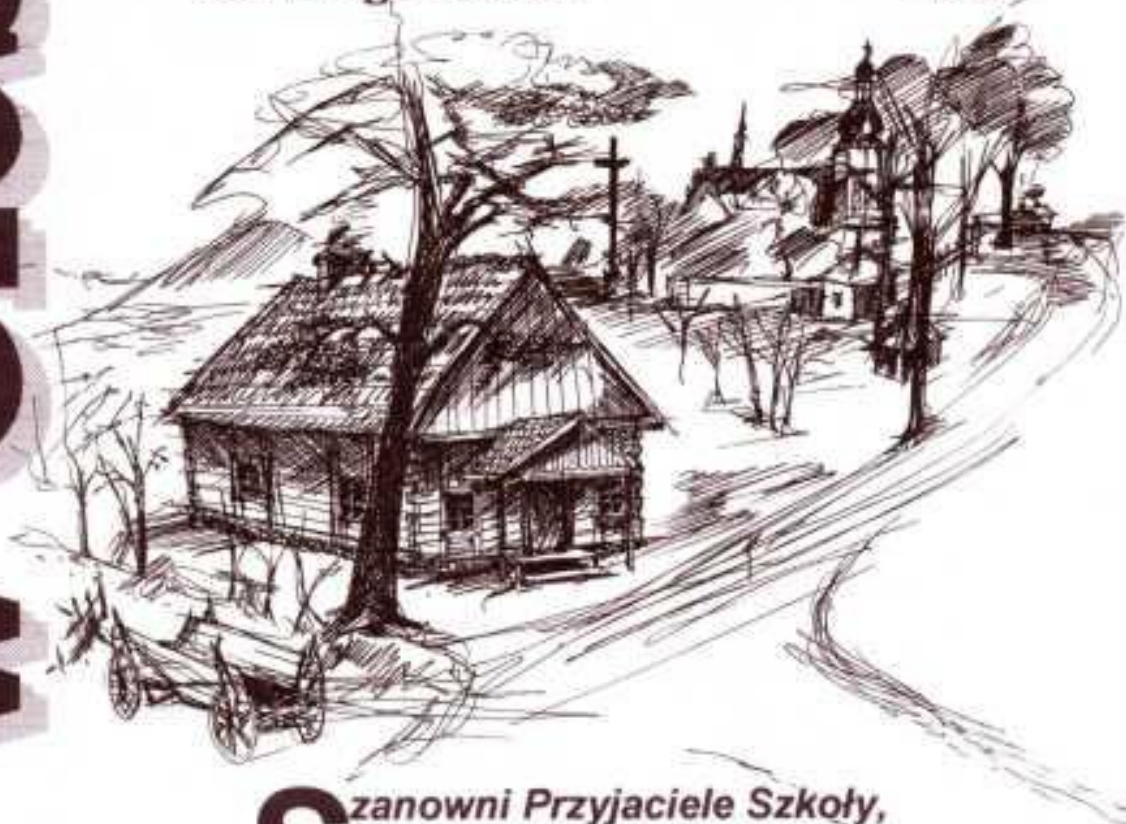
Wydanie okolicznościowe

SZKOŁA PODSTAWOWA

im. ARMII KRAJOWEJ

w Olesznie

14. lutego 1998 r. ***** nr 3

Szanowni Przyjaciele Szkoły,
jej absolwenci, mieszkańcy
Oleszna i okolicznych miejscowości

Oddajemy Wam do rąk kolejny, trzeci numer naszego szkolnego biuletynu. Przypomnijmy, że pierwszy z nich ukazał się w dniu 13 października 1991 roku z okazji nadania szkole imienia Armii Krajowej, drugi - w dniu 3 maja 1994 roku, kiedy nasza placówka otrzymywała sztandar. Kopie obydwu egzemplarzy można jeszcze dzisiaj otrzymać w gabinecie Dyrektora Szkoły.

Obecne wydanie, noszące znamienity tytuł „My w Olesznie” pojawia się nieco z innej okazji - nie tyle związanej ze szkołą, co z historią naszej miejscowości. Otóż, jej nazwa pojawia się po raz pierwszy w źródłach historycznych w roku 1396. Ma więc już Oleszno ponad sześćset lat. Niech nasza praca będzie chociaż drobnym przyczynkiem do uświetnienia tego znamienitego jubileuszu.

Zainteresowanie nią ze strony Państwa będzie dla nas nagrodą za niemały trud opracowania prezentowanych tu materiałów, zapewne przyczyni się również do dalszych badań nad historią naszej szkoły.

A może, jeżeli będzie takie zapotrzebowanie, uda nam się stworzyć lokalne pismo naszej miejscowości, prezentujące nie tylko szkolne problemy i nie tylko materiały przygotowywane przez szkolną społeczność. Oczywiście, nie może być o tym mowy bez materialnego wsparcia ze strony Państwa w formie chociażby zakupu naszego biuletynu.

A w tym numerze znajdziecie Państwo:

- ⇒ krótką historię naszej miejscowości,
- ⇒ zarys przedwojennej historii szkoły w Olesznie,
- ⇒ wywiad z Dyrektorem szkoły,
- ⇒ rozmowę z najstarszym mieszkańcem Oleszna,
- ⇒ wiele prac naszych uczniów,
- ⇒ trzecią część wykazu absolwentów naszej szkoły.

Całkowity dochód ze sprzedaży zostanie przeznaczony na wyposażenie pracowni komputerowej.

Życzymy miłej lektury.

Zarys historii szkoły w Olesznie do roku 1945

Raczej zawsze w czołówce.

Historia szkoły w Olesznie rozpoczyna się w zasadzie od roku 1867, kiedy to powstała, w ramach popowstaniowej reorganizacji Królestwa Polskiego na wzór rosyjski, jednoklasowa szkoła elementarna z polskim językiem nauczania. Wcześniejsze próby zorganizowania systematycznej nauki czytania i pisania kończyły się niepowodzeniem, przede wszystkim ze względów finansowych, gdyż, podobnie jak w latach późniejszych, stanowiły znaczne obciążenie finansowe dla rodziców płacących pensję nauczycielowi. Warto jednak wspomnieć o powołaniu w 1818 r. Towarzystwa Szkoły Elementarnej w Olesznie, z którego inicjatywy powstała w rok później szkoła, zamknięta w trzy lata później przez dziedzica Niemojewskiego z powodu niepłacenia składek przez chłopów i nieposyłania dzieci na naukę. Ówczesną szkołę stopniowo rusyfikowano, a od roku 1885 wprowadzono obowiązkowe nauczanie wszystkich przedmiotów w języku rosyjskim z wyjątkiem polskiego i religii. Dopiero po

roku 1905, kiedy doszło, również na terenie naszej miejscowości, do protestów uczniów i rodziców, naukę języka polskiego nieco rozszerzono.

W okres niepodległości weszło Oleszno z dwuklasową szkołą, co było znacznym osiągnięciem, gdyż trzeba pamiętać, że tuż po wojnie ponad 90% szkół w Polsce stanowiły jednoklasowe szkoły elementarne, 6% szkoły dwuklasowe i tylko 2% szkoły siedmioklasowe. Tylko 6% szkół posiadało odpowiednie budynki, brakowało nauczycieli, z których tylko 30% ukończyło seminarium nauczycielskie. Dlatego też już w pierwszych latach niepodległego bytu rozpoczęto gruntowne zmiany w polskiej oświacie, dążąc do jej demokratyzacji. 7 lutego 1919 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podpisał dekret, który wprowadził obowiązek nauczania wszystkich dzieci w wieku od 7 do 14 roku życia w zakresie szkoły powszechnej oraz nakładał na gminy obowiązek zakładania szkół. Nauka miała trwać lat siedem, ale dopuszczono zakładanie szkół 4- i 5-letnich z dwu lub trzyletnią nauką uzupełniającą. Podobne zapisy, dotyczące wprowadzenia obowiązku powszechnego i bezpłatnego nauczania na poziomie szkoły podstawowej, znalazły się w Konstytucji marcowej.

W Olesznie w 1920 roku funkcjonowały trzy oddziały, w rok później - cztery, a w roku szkolnym 1925/26 uczniowie kończyli już sześć klas szkoły podstawowej. Jednak nazwę „Sześcioklasowej Publicznej Szkoły Powszechnej” otrzymała nasza placówka dopiero na mocy nowej ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa. Ustawa ta wprowadzała podział szkół na trzy stopnie. Nauka trwała 7 lat, ale na przykład w szkołach I stopnia dzieci chodziły do klasy trzeciej dwa lata, do czwartej trzy lata i kończyły swą edukację na tejże czwartej klasie. Aż 705 szkół wiejskich miało tylko I stopień organizacyjny, co pozbawiało w praktyce większość dzieci chłopskich możliwości pójścia do gimnazjum, do którego przyjmowano po ukończeniu szóstej klasy. I znowu szkoła w Olesznie znalazła się w gronie szkół o najwyższym stopniu organizacyjnym - w 1933 roku opuścili ją pierwsi absolwenci legitymujący się siedmioklasowym wykształceniem.

W tym roku odnotować należy również bardzo istotny fakt, zwłaszcza że zaistniał on w bardzo trudnym okresie wielkiego kryzysu gospodarczego, uruchomienia świetlicy szkolnej i okresowego dożywiania dzieci za pozyskane środki społeczne, między innymi od Komitetu Pomocy Dzieciom, którego prezeską była właścicielka dworu pani Niemojewska. Wtedy utworzone zostały istniejące do dziś Spółdzielnia Uczniowska i Szkolna Kasa Oszczędności.

Wojna i okres okupacji przekreślają ambitne plany dotyczące rozwoju oleszyńskiej szkoły. Nauka odbywa się z wieloma przerwami, zostaje zniszczony z takim trudem zgromadzony cały księgozbiór biblioteczny, pomoce dydaktyczne oraz wszystkie polskie podręczniki. Nasza placówka zostaje podporządkowana okręgowi szkolnemu w Radomiu. Mimo wprowadzenia nowego niemieckiego programu nauczania, sytuacja szkół w tym dystrykcie jest jednak lepsza niż na terenach włączonych do Rzeszy: tam uczono tylko języka niemieckiego i matematyki, tu utrzymywano język polski.

Szkolne obiekty

Historia dowodzi że warunki lokalowe szkoły w Olesznie zawsze były dosyć trudne, a rozwój bazy szkolnej w dużej mierze zależał od społecznego zaangażowania mieszkańców naszej miejscowości. Przez pierwsze dziewięć lat funkcjonowania nie posiadała własnego budynku i lekcje odbywały się, podobnie jak w innych miejscowościach, w prywatnym domu. Pierwszy budynek szkolny został wzniesiony w 1876 roku z inicjatywy Komitetu Budowy Szkoły. Został on odkupiony od Żyda z Lasocina i usytuowany obok placu kościelnego. Uczące się w dwu salach

młodzi Olesznianie mieli o wiele lepsze warunki aniżeli ich rówieśnicy w sąsiednich wsiach. Szkolna biblioteka zgromadziła w ciągu kilku następnych lat ponad 130 książek.

Budowę nowej szkoły planowano tuż przed pierwszą wojną światową, miały również powstać szkoły w Świdnie i Chotowie - niestety zamierzenia te zaczęto realizować dopiero w odrodzonej Polsce. Kamień węgielny pod budowę nowego obiektu wmurowano 31 sierpnia 1930 roku. Do dzisiaj w archiwum szkoły przetrwał akt upamiętniający to wydarzenie, podpisany między innymi przez proboszcza Stanisława Orłowskiego, wójta gminy Antoniego Pioruna, sekretarza gminy Bolesława Michalskiego, inspektora szkolnego Jana Lipińskiego oraz starostę włoszczowskiego Eugeniusza Rychłowskiego. Budowa i prace wykończeniowe trwały aż do wybuchu drugiej wojny światowej: w 1932 roku uruchomiono dwie pierwsze sale lekcyjne, rok później - jedną, po dwu latach - kolejną i dwa mieszkania nauczycielskie. W roku 1938 wykończono dwie sale na piętrze, korytarz górny oraz kancelarię kierownika, a w roku wybuchu wojny wstawiano drzwi, okna, tynkowano klatkę schodową. Szkołę systematycznie wyposażano w nowe ławki szkolne oraz pomoce dydaktyczne, np.: w 1938 roku zakupiono między innymi 20 ławek i 75 książek. Dodać należy, że budowę szkoły, a nawet jej wyposażanie ofiarnie wspierali mieszkańcy Oleszna, przygotowując plac pod budowę, przywożąc materiały budowlane czy też zbierając pieniądze na wyposażenie szkoły w niezbędne pomoce naukowe. Wiele takich pomocy pozyskali nieodpłatnie dla szkoły w 1938 roku uczniowie klasy siódmej, pisząc listy do firm i fabryk.

Stary budynek szkolny zamknięto 28 listopada 1935 roku i przekazano Zarządowi Gminy Oleszno, z którym jeszcze przez cały rok toczył spór kierownik szkoły W. Wykow o prawo własności gruntu wokół tego budynku.

W 1936 roku rozpoczęto budowę ogrodzenia placu szkolnego, zasadzono też 2000 sosen, 450 akacji, kilkadziesiąt brzoź i wisien, z których to drzew do dzisiaj przetrwały jedynie akacje.

Wojna przyniosła stopniowe niszczenie budynku i jego wyposażenia - część została zniszczona celowo, część w wyniku wykorzystywania budynku do zakwaterowania wojska oraz w trakcie działań wojennych. „Trzeba było dużo sił, energii i pieniędzy, żeby go doprowadzić do normalnego stanu” - pisze w szkolnej kronice ówczesny kierownik szkoły Leon Kusiński .

Nauczyciele

W pierwszych latach funkcjonowania szkoły w Olesznie bardzo trudne i zależne od ofiarności miejscowego społeczeństwa były warunki lokalowe, ale o wiele trudniejszy i bardziej zależny od zasobności chłopskiej kieszeni był los nauczycieli. Początkowo był tylko jeden, na jego utrzymanie płaciło Oleszno i okoliczne wsie: Wola Świdzińska, Chotów, Zabrody, Dąbrówki i Żeleźnica. W następnych latach obowiązek utrzymania szkół i nauczycieli przypadł gminom. Sytuacja ta nieco się polepszyła po roku 1922, kiedy to nauczyciele stali się pracownikami państwowymi, a więc w większym stopniu niezależnymi od gminy, ziemian i księży. Ich etat w tym czasie wynosił 30 godzin tygodniowo, a wynagradzani byli na poziomie średniej kadry urzędniczej. Dalsze wzmocnienie ich pozycji nastąpiło po roku 1926 - nauczyciel pozytywnie oceniany stawał się po trzech latach pracy nauczycielem stałym; zwolnić go można było tylko na własną prośbę, dyscyplinarnie lub za dwukrotną ocenę niedostateczną. Niestety wielki kryzys gospodarczy w latach 1929 - 1936, a zaraz po nim konieczność zwiększenia wydatków zbrojeniowych w obliczu narastającej

groźby kolejnej wojny przekreśliły już dosyć wyraźnie rysującą się szansę nauczycieli na istotną poprawę ich warunków pracy oraz materialnej egzystencji. Trzeba bowiem pamiętać, że bardzo często jeden nauczyciel przypadał na 60 - 70, a niekiedy na ponad 100 uczniów i pracował w klasach łączonych, np.: w Olesznie w roku szkolnym 1916/17 oddział pierwszy liczył 168 uczniów, a w 1927/28 - 108 uczniów. W pierwszej połowie lat dwudziestych uczące się razem oddziały pierwsze i drugie miały w sumie 120 - 130 uczniów. Podobnie było w połowie lat trzydziestych z klasami piątymi i szóstymi.

Pierwszym nauczycielem w Olesznie był Jan Szlichciński, a po nim kolejno: Antoni Ryłko, Franciszek Winczakiewicz, Ignacy Podczaski, Feliks Tużnik, Zofia Kroczkiewska.

Już po wybuchu pierwszej wojny, wraz ze zwiększaniem się liczby nauczycieli, początkowo do dwóch, a pod koniec wojny i w chwili odzyskania przez nasz kraj niepodległości był nim W. Trzepióra, a przez następne dziesięć lat Bolesław Bednarski. Już pod jego kierownictwem pracowali tacy nauczyciele jak: jego żona Józefa Bednarska, Olga Piotrowska, Aleksandra Opalanka, Helena Szczerczakówna, Marian Cyprys, Wilhelm Schimsheimer, Felicja Lasocianka, Anna Adamowska. Od 1930 roku szkołą kieruje Wiczesław Wykow, a od 1937 roku Kazimierz Śliwa. Ten ostatni zostaje aresztowany w czerwcu 1940 roku wraz z innymi jedenastu nauczycielami powiatu włoszczowskiego za działalność polityczną i społeczną. Jego następcą zostaje Leon Kusiński, który pełni tę funkcję do 1 września 1971 roku, kiedy to przeszedł na emeryturę. W oświacie przepracował 55 lat, w tym w Olesznie - 31. Do naszej szkoły został przeniesiony z Dobromierza, gdzie również pełnił funkcję kierownika szkoły. W omawianym okresie w naszej szkole pracowało wielu nauczycieli - część z nich zagościła tu na krótko, inni związali się z nią na dłużej, chociaż rekord Pana Leona pobiła w tym względzie tylko pani Aniela Kańska, która przepracowała w naszej szkole 43 lata. Trzeba przy tym pamiętać, że w każdym roku szkolnym pracowało ich niewielu - najczęściej czworo lub pięcioro.

Byli wśród nich:

Lp.	Nauczyciel	Okres zatrudnienia	Lp.	Nauczyciel	Okres zatrudnienia
1.	Józefa Bednarska	1925 - 1932	14.	Helena Kowal	1935 - 1938
2.	Olga Piotrowska	1925 - 1929	15.	Olga Milan	1936 - 1937
3.	Aleksandra Opalanka	1925 - 1926	16.	Mikołaj Dolina	1936 - 1937
4.	Helena Szczerczakówna	1925 - 1928	17.	Aniela Śliwa	1937 - 1945
5.	Wilhelm Schimsheimer	1928 - 1930	18.	Edward Juszczyk	1937 - 1940
6.	Felicja Lasocianka	1929 - 1932	19.	Włodzimierz Semeryszyn	1938 - 1939
7.	Anna Adamowska	1929 - 1929	20.	Jadwiga Barłożanka	1938 - 1939
8.	Aniela Kańska	1929 - 1972	21.	Felicja Lasocińska	1940 - 1945
9.	Jan Pasek	1930 - 1931	22.	Stanisław Dobrowolski	1941 - 1942
10.	Zofia Golkowa	1931 - 32/36	23.	Aniela Banaśkiewicz	1942 - 1943
11.	Józefa Kabała	1932 - 1936	24.	Maria Owińska	1944 - 1945
12.	Jan Rusek	1932 - 1934	25.	Zofia Kusińska	1945 - 1966
13.	Aleksander Golka	1933 - 1936			

W całym okresie międzywojennym nauczyciele działają aktywnie na rzecz lokalnej społeczności: pracują społecznie w miejscowym oddziale Związku Strzeleckiego, dokształcają funkcjonariuszy Policji, urządzają amatorskie przedstawienia, prowadzą wieczorowe kursy dla młodzieży pozaszkolnej.

W ich życiu zdarzają się tragedie, które wstrząsają lokalną społecznością - jest jedną z nich samobójstwo poprzez samopodpalenie w dniu 26 września 1932 roku, tj. w noc poprzedzającą rozpoczęcie pracy w szkole, młodej nauczycielki Antoniny Jabłońskiej. Równie bolesne były aresztowania w czasie drugiej wojny: wspomniane już kierownika Kazimierza Śliwy oraz, dokładnie w trzy lata później, Stanisława Dobrowolskiego. Obydwaj nie wrócili już do pracy w naszej szkole.

Uczniowie

W latach sześćdziesiątych XIX wieku, na które datujemy początki szkolnictwa na naszym terenie, analfabetyzm obejmował prawie 90% mieszkańców Królestwa. Carat, którego głównym celem było „dogłupienie” Polaków do poziomu reszty imperium, nie wprowadził powszechnego obowiązku szkolnego, a sami chłopcy nie byli zainteresowani przeznaczaniem swoich lichych dochodów na uczenie dzieci „po rusku”.

Do szkoły w Olesznie w 1968 roku było zapisanych tylko 53 dzieci z obwodu, który liczył około dwu tysięcy mieszkańców. Dla porównania: w 1931 roku liczba mieszkańców zwiększyła się dwukrotnie, a liczba zapisanych uczniów aż siedmiokrotnie. Podobna poprawa stanu szkolnictwa nastąpiła w całym byłym zaborze rosyjskim, gdzie już do roku 1925 liczba szkół wzrosła o 250% a uczniów o 508%. Mimo tego, że do końca drugiej wojny światowej nie była w Polsce możliwa pełna realizacja powszechnego obowiązku szkolnego i wahała się w granicach 90%, to jednak nastąpił zdecydowany spadek analfabetyzmu z 33,1% w roku 1921 do około 15% w 1939 r. Podobnie jak dla nauczycieli, bardzo trudnym dla uczniów okresem były lata wielkiego kryzysu gospodarczego i idącego wraz z nim w parze ogromnego, bo w skali kraju ponad półtora milionowego, przyrostu dzieci w wieku szkolnym, będącego efektem wyżu demograficznego lat dwudziestych. Znowu spada powszechność szkolnictwa - w roku szkolnym 1935/36 prawie milion dzieci nie chodzi do szkoły. Podobne zjawisko spadku powszechności nauczania występuje w okresie II wojny.

Interesujący w tym względzie jest wiek absolwentów, wskazujący na nieprzestrzeganie zasady posyłania dzieci do szkoły w wieku lat siedmiu. Spośród 33 absolwentów klas czwartych w pierwszej połowie lat dwudziestych aż 60% ukończyło lat czternaście, a absolwenci klasy szóstej w drugiej połowie tamtego dziesięciolecia lat mieli często 16 i 17 lat.

Rok szkolny	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Niepromowanych	Proc. niepromowanych	Liczba absolwentów	Ostatnia klasa
1919/20	3	118	33	27,97%	0	
1920/21	4	146	30	20,55%	6	IV
1922/23	4	233	20	8,58%	21	IV
1923/24	4	274	57	20,80%	0	
1924/25	5	291	89	30,58%	0	
1925/26	6	291	57	19,59%	17	VI
1929/30	6	316	163	51,58%	18	VI
1930/31	6	367	157	42,78%	5	VI
1931/32	6	362	127	35,08%	6	VI
1932/33	7	365	100	27,40%	5	VII
1938/39	7	400	57	14,25%	25	VII
1939/40	7	192	70	36,46%	3	VII
1940/41	7	268	54	20,15%	11	VII

1941/42	7	305	46	15,08%	16	VII
1942/43	7	340	52	15,29%	16	VII
1943/44	7	344	73	21,22%	13	VII
1944/45	7	380	130	34,21%	26	VII

Wysokie liczby uczniów niepromowanych, stanowiące niejednokrotnie prawie połowę uczniów zapisanych na dany rok szkolny są wynikiem po pierwsze bardzo słabej frekwencji uczniów na zajęciach, ograniczającej się niejednokrotnie do miesięcy zimowych, oraz dosyć częstego zjawiska, występującego jeszcze do połowy lat trzydziestych, kończenia edukacji na klasie trzeciej, względnie czwartej, między innymi z powodu tzw. „pójścia na służbę”. I nic w tym względzie nie pomógł ówczesnym kilkunastolatkom konstytucyjny zapis o obowiązkowym kształceniu się do osiemnastego roku życia - one musiały zarabiać na życie. Trzeba dodać, że znaczna liczba dzieci w ogóle nie podejmowała nauki w danym roku szkolnym, zwłaszcza w okresie wspomnianego już kryzysu gospodarczego, np.: na początku roku szkolnego 1935/36 kierownik szkoły zapisał 422 uczniów, a w Księdze ocen po pierwszym okresie nauki jest zapisanych tylko 360, co daje 85%., podobnie w roku szkolnym 1937/88: zapisanych - 430, w Księdze ocen - 370.

Istotnym powodem nieuczęszczania dzieci do szkoły było również ubóstwo ich rodzin: tak było w latach kryzysu, kiedy to 45 najbiedniejszych dzieci wspomagał, w zakresie dożywiania i dostarczenia ubrań i butów, Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży, podobna sytuacja miała miejsce w pierwszych latach II wojny.

Mimo rolniczego charakteru naszej miejscowości do szkoły w Olesznie przysyłali dzieci również przedstawiciele innych grup społecznych i zawodów. W Księdze uczniów w rubryce „zawód ojca” pojawiają się w latach dwudziestych zapisy: rolnik, wyrobnik, kowal, karczmarz, młynarz, piekarz, nauczyciel, policjant, objazdowy, lokaj dworski, fernal, przekupka, szklarz, stolarz, stelmach, rybak, leśnik, karbowy, rządca, stójkowy, czy też krawiec i szewc. Kupcami karczmarzami i krawcami byli najczęściej Żydzi. Ich dzieci stanowiły znaczny procent uczniowskiej społeczności: w roku 1920 było ich troje, przez lata trzydzieste około siedemnaścioro, w roku 1940 już tylko troje, na co miała wpływ polityka Niemców wobec „podludzi”, polegająca w roku 1939 na ograniczeniu ich swobody poruszania się, a w roku 1940 - skonfiskowaniu ich majątków oraz utworzeniu w styczniu tego roku pierwszego w Polsce getta w niezbyt odległym od Oleszna Piotrkowie Trybunalskim. Znikły wtedy z naszego społecznego krajobrazu takie nazwiska jak: Bossak, Dębowska, Grosfeld, Lederman, Waintraub, Wajntrob, Wajsbard, Wajsborn, Żarnowska oraz imiona: Sura, Mindla, Eliaz, Abraham, Haja, Izrael, Fajgla, Ryfka, Estera, Salka, Małka, Pola.

W latach dwudziestych dzieci rolników stanowiły około 70% uczniów, ludzi prowadzących swój „własny interes” (młynarz, handlarz, karczmarz, ...) - 11%, pracowników dworskich - 9%, wyrobników - 8% i tylko 2% dzieci wiejskiej inteligencji: nauczyciela, policjanta czy też organisty. Tym ostatnim pod koniec lat dwudziestych był Gaudyn Władysław z Kroczyca w powiecie olkuskim.

Mimo takiej przewagi liczebnej w szkole dzieci chłopskich bardzo dużo z nich nie kończy szkoły. Wśród absolwentów klasy czwartej w 1928 roku jest tylko 11 procent dzieci rolników, 5% dzieci wyrobników, 9% robotników dworskich, 11% inteligencji i aż 55% dzieci ze środowiska „wiejskiego biznesu”. W dodatku klasy najwyższe kończy znikomy procent uczniów podejmujących naukę, o czym świadczą bardzo niskie liczby absolwentów. Jest to jeszcze bardziej widoczne, gdy porównamy je z liczebnością klas pierwszych: w 1925 r. do szkoły zapisano 63 uczniów, tylko pięcioro z nich ukończyło klasę szóstą, spośród 133 pierwszoklasistów z 1930 roku absolwentami szkoły

w siedem lat później zostało tylko dwóch - pozostali z dziesięciu to dzieci z wcześniejszych roczników, względnie przybyłe ze szkół o niższym stopniu organizacyjnym.

Wśród absolwentów byli uczniowie bardzo zdolni, kończący szkołę często z samymi ocenami najwyższymi:

Uczeń	Rok	Klasa	Uczeń	Rok	Klasa
Banaśkiewicz Stanisława	1918	III	Jędrzejczyk Maria	1931	VI
Wertka Ludwika	1918	III	Łoś Tadeusz	1934	VII
Wnuk Aleksandra	1918	III	Wójcik Stefan	1934	VII
Stawowczykówna Anna	1921	IV	Wyszogrodzka Stefania	1934	VII
Lichosik Józef	1921	IV	Lis Bronisława	1935	VII
Siedlecki Jan	1921	IV	Lis Józef	1977	VII
Orzeł Franciszek	1922	IV	Mazurkiewicz Helena	1939	VII
Sałacińska Stanisława	1922	IV	Cierpica Julia	1940	VII
Lichosikówna Franciszka	1923	IV	Cieślik Henryka	1940	VII
Siedlecka Maria	1923	IV	Kałużyński Andrzej	1941	VII
Herman Mieczysław	1926	VI	Kusiński Czesław	1941	VII
Mikołajczyk Edward	1926	VI	Strzelec Helena	1941	VII
Picheta Maksymilian	1926	VI	Wdowiak Helena	1941	VII
Budzynowska Florentyna	1927	VI	Cierpica Zofia	1942	VII
Majecki Roman	1927	VI	Kowalczyk Helena	1942	VII
Skrobisz Jan	1927	VI	Pasińska Adela	1942	VII
Strzelec Henryk	1927	VI	Herman Janusz	1943	VII
Ameryk Stanisław	1928	VI	Lichosik Cecylia	1943	VII
Foltynówna Franciszka	1928	VI	Madej Janina	1943	VII
Gaudynówna Melania	1928	VI	Zakrzewska Aldona	1943	VII
Patyński Antoni	1928	VI	Biełuński Ryszard	1944	VII
Sałata Henryk	1928	VI	Kociankowska Krystyna	1944	VII
Pasikowski Mieczysław	1929	VI	Konieczniak Eugenia	1944	VII
Kędziński Mieczysław	1930	VI	Łopot Edmund	1944	VII
Olczykówna Janina	1930	VI	Walkowicz Irena	1944	VII
Prokop Mieczysław	1930	VI	Dragan Krystyna	1945	VII
Sałata Feliks	1930	VI	Kowalczyk Teresa	1945	VII
Wyszogrodzki Ludwik	1930	VI			

Tymi najwyższymi ocenami nie zawsze były „piątki”. Przed pierwszą wojną światową z zachowania się uczniowie otrzymywali oceny „zadawalające” lub „chwalebne”, za postępy w nauce - „niedostateczny, mierny, dostateczny, dobry, bardzo dobry”, a za pilność oceniana była jako: „niedostateczna, dostateczna, zadowolająca i wytrwała. Po pierwszej wojnie wprowadzono również oceny za „uwagę” i „porządek”. Później ze sprawowania zaczęto wystawiać oceny bardzo dobre, dobre, odpowiednie i nieodpowiednie. Uczono w tym czasie: religii, języka polskiego, matematyki, przyrody, geografii, historii, rysunków, robót, śpiewu, gier i gimnastyki, a od połowy lat dwudziestych również języka niemieckiego. Nazwy te później ulegały zmianie, np.: zamiast „gimnastyki” wprowadzono w 1927 r. „ćwiczenia cielesne. Od tego roku oprócz ocen za poszczególne przedmioty był ustalany dla ucznia „wynik ogólny za I i II półrocze. Od 1934 roku uczniowie otrzymywali świadectwa po pierwszym i drugim semestrze. Od roku 1938 zarówno za zachowanie się jak i wyniki w nauce uczniowie otrzymywali stopnie: „bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny”. Ocenę „bardzo dobrą” oznaczano cyfrą „4”, a „niedostateczną - cyfrą „1”. W okresie II wojny

wprowadzono nazwy niemieckie przedmiotów: Führung, Religion, polnische Sprache, Naturkunde, Rechnen und Raumlehre, Zeichnen, Werkunterricht, Gesang, Leibesübungen i Weibliche Handarbeiten.

mgr Edward Karpiński

„Swoje losy związałem z nią na długo” wywiad z panem dyrektorem mgr Edwardem Karpińskim

- ◆ **Kiedy i w jakich okolicznościach zetknął się Pan po raz pierwszy ze Szkołą Podstawową w Olesznie ?**
- ◆ To było chyba w kwietniu 1981 roku. Kończyłem wtedy roczne przeszkolenie wojskowe w jednostce kieleckiej. W kuratorium, gdzie zgłosiłem się jako poszukujący pracy, poinformowano mnie, że właśnie w Olesznie brakuje polonisty i że tam również, co było dla mnie bardzo istotne, można otrzymać mieszkanie. Na początku trochę się wystraszyłem: droga z Włoszczowy do Oleszna wydała mi się nieskończenie długa i w dodatku wiodła przez lasy - autobus akurat jechał przez Kluczewsko, poza tym budynek był w rozbudowie - wszędzie panował bałagan, brakowało wody, centralnego ogrzewania, ubikacji, stara część szkoły straszyla trzęsącymi się drewnianymi sufitami i wylatującymi oknami, a plac szkolny - dzikimi krzakami i rozwalonym ogrodzeniem. W dodatku, na wykończenie mieszkania, które miałem otrzymać, trzeba było czekać prawie rok. Mimo tego uwierzyłem, przede wszystkim dzięki żonie, życzliwości niektórych nauczycieli, a zwłaszcza pani Szewczyk, w „lepsze jutro” tej placówki i związałem z nią, jak się okazuje na długo, swoje losy.
- ◆ **W jaki sposób objął Pan stanowisko Dyrektora ?**
- ◆ Propozycja objęcia tej funkcji od 1 września 1986 roku nieco mnie zaskoczyła - byłem młodym nauczycielem a poza tym nie należałem do PZPR, której to członkom przede wszystkim powierzano w tym czasie tego typu stanowiska. Szczerze mówiąc, byłem przerażony perspektywą zarówno kierowania kilkudziesięcioosobowym zespołem pracowników jak i administrowania wciąż wymagającymi remontów budynkami szkolnymi. Miałem również świadomość tego, że jako „element napływowy” będę surowiej oceniany przez współpracowników, a zwłaszcza społeczeństwo w Olesznie, aniżeli „ktoś swój”. Czasami i dzisiaj nieliczni dają mi do zrozumienia, że nie jestem dla nich dyrektorem, a tylko „panem Karpińskim”. W każdym razie zapewniam, że przejęcie przeze mnie dyrektorowania nie miało znamion „rewolucji w Olesznie” - była to zwykła zmiana na tym stanowisku po rezygnacji mojego poprzednika pana Ryszarda Kozery.
- ◆ **Do jakich celów dąży się głównie podczas sprawowania funkcji dyrektora ?**
- ◆ Cele te wynikają przede wszystkim z podstawowych funkcji szkoły: ma nauczać, wychowywać i sprawować opiekę. Głównym zadaniem dyrektora jest troska o to, aby szkoła to wszystko robiła dobrze - na najwyższym z możliwych poziomów. Moim marzeniem jest szkoła bez dwój, bez agresji i arogancji, bez zbędnych stresów, zwłaszcza u tych uczniów, którzy radzą sobie nieco gorzej niż inni. Równie ważnym celem jest wysoka estetyka szkoły oraz wyposażenie jej w niezbędny, nowoczesny

sprzęt. Dyrektorowi nie wolno zapomnieć, że szkoła funkcjonuje w określonym środowisku, od którego powinna wiele rzeczy żądać, ale również któremu wiele musi dać - stąd tak istotny cel, jakim jest współpraca ze środowiskiem. Dyrektor jest również szefem dla pracowników szkoły, w tym dla nauczycieli. Stąd też musi dbać o dobrą, twórczą atmosferę pracy w szkole, właściwe warunki pracy oraz o wysoki poziom kadry pedagogicznej. Oczywiście, celów tych żaden dyrektor nie osiągnie sam, musi uzyskać pomoc i aprobatę ze strony, nauczycieli, uczniów, rodziców i środowiska. Nie jest źle, jeżeli zyska przy tym przychylność i zrozumienie władz, jeżeli chodzi o potrzeby szkoły.

◆ **Co będzie największym przedsięwzięciem w szkole w najbliższym czasie ?**

- ◆ Rozbudowa szkoły. Mam nadzieję, że rozpoczniemy ją już w tym roku. Jej efektem powinna być przede wszystkim sala gimnastyczna, ale również sala komputerowa, pracownia techniczna, biblioteka oraz kuchnia ze stołówką. Niezależnie od tego musimy nadal wyposażać istniejącą pracownię komputerową, aby w roku przyszłym rozpocząć systematyczne nauczanie informatyki w klasach ósmych. Mam nadzieję, że możemy liczyć przy realizacji tych celów zarówno na pomoc rodziców jak i całego środowiska. Oczekuję również, że na miarę swoich możliwości włączą się wszyscy uczniowie. Od nich również będzie zależeć, ile pieniędzy będziemy mogli przeznaczyć na te cele - im mniej będziemy wydawać na naprawy i remonty, tym więcej pieniędzy zostanie na nowe zadania.

◆ **Co jest dla Pana ważniejsze: życie zawodowe czy prywatne ?**

- ◆ Ideą byłoby osiągnąć umiejętność zupełnego oddzielania tych dwu sfer, które powinny być równie ważne w życiu dorosłego człowieka i mają na siebie oczywisty wpływ. Nie wolno zaniedbywać czy też nie doceniać żadnego z nich. Satysfakcja i wymierne korzyści finansowe z życia zawodowego są gwarancją prawidłowego funkcjonowania w życiu prywatnym. Z drugiej strony udane i spokojne życie prywatne i rodzinne pomaga w pracy zawodowej. Podobno nie wolno „przynosić pracy do domu” i odwrotnie. To tylko teoria. W rzeczywistości bardzo często zdarza mi się znaczne uszczuplanie czasu prywatnego na rzecz spraw zawodowych. Tego nie znoszą osoby najbliższe. Przepraszam !

◆ **Czy w okresie sprawowania tej funkcji były momenty, w których chciał Pan zrezygnować ze swojego stanowiska ?**

- ◆ Chwile słabości, załamania, wynikające z dramatów osobistych, z niepowodzeń zawodowych czy też z normalnej ludzkiej złośliwości zdarzają się każdemu z nas. Było parę zdarzeń w moim życiu, kiedy poważnie myślałem o „rzuceniu tego wszystkiego”. Ile? - nie liczyłem, zwłaszcza, że mam bardzo impulsywny charakter i czasami mnie „ponosi”, kiedy „bierze w łeb” coś dobrze przemyślanego i starannie zaplanowanego lub też spotykam się z głupotą czy złośliwością. Rezygnować chyba jednak tak naprawdę nie chciałem, skoro nadal jestem dyrektorem. Zresztą nie leży w mojej osobowości tak charakterystyczne dla naszej współczesności przeświadczenie: „Nie chcę, ale muszę” - już tylu mamy „zbawców ludzkości”. Jedno mogę powiedzieć - powodem takich momentów, o które pytacie, nie są uczniowie, nawet wtedy, gdy złośliwie niszczą przełączniki elektryczne czy też buty swoich kolegów. Po to jestem, aby czy to w sposób bardziej czy to mniej dla nich przyjemny uświadamiać im, że robią to przede wszystkim z niekorzyścią dla siebie, o czym niejednokrotnie będą mieć okazję się przekonać w dorosłym życiu. Są oni zresztą drobnym wyjątkiem wśród całej szkolnej społeczności,

której codzienna postawa przekonuje mnie, że nauczycielem, a czasami nawet dyrektorem, być warto.

- ◆ **Życzymy panu Dyrektorowi sukcesów w dalszej realizacji swoich planów i w dalszym pełnieniu tej jakże trudnej funkcji. Dziękujemy za rozmowę.**

Justyna Stolarczyk

Szkoła, jaką zapamiętałem wywiad z p. *Władysławem Kowalczykiem*

- **Kółko Historyczne gromadzi materiały na temat przeszłości Oleszna, losów jego mieszkańców, zwłaszcza uczestników ruchu oporu w czasie II wojny światowej. W związku z tym, że jest Pan najstarszym kombatantem na naszym terenie, chciałobyśmy zadać kilka pytań, niekoniecznie związanych z walką i okupacją.**
- Bardzo proszę.
- **Kiedy i gdzie się Pan urodził i czym zajmowali się Pańscy rodzice ?**
- Urodziłem się w Olesznie w 1903 roku, a więc mam już 95 lat. Rodzina moja utrzymywała się z rolnictwa. ja również w wolnym czasie pomagałem w pracach gospodarskich. Gdy przychodziłem ze szkoły musiałem wypasać krowy lub gęsi. Pomagałem rodzicom do 1924 roku, a potem poszedłem do wojska.
- **A jak wspomina Pan lata szkolne ?**
- Do szkoły zacząłem chodzić w 1910 r. Było to w okresie zaborów, a więc uczęszczałem do szkoły rosyjskiej. Drewniany budynek szkolny stał na placu obok kościoła. Znajdowały się w nim dwie sale lekcyjne położone po obu stronach korytarza. W tym czasie naukę pobierało około 50 uczniów. Mieliliśmy dwóch nauczycieli i trzy oddziały(klasy). Ja ukończyłem dwa oddziały. Wtedy uczono głównie języka rosyjskiego. Co jakiś czas przyjeżdżał do szkoły rosyjski wizytator. Chcąc sprawdzić, ile umiemy ,rozmawiał z nami po rosyjsku. Języka polskiego uczono tylko tajnie. Lekcje odbywały się od poniedziałku do soboty po cztery godziny dziennie. Nie mieliśmy więc wolnych sobót tak jak to jest obecnie, ale za to chodziliśmy do szkoły tylko zimą.
- **Dlaczego ?**
- Ha, ha, ha! Pozostałą część roku dzieci pracowały w polu.
- **Jak zapamiętał Pan nauczycieli ?**
- Nauczyciele byli bardzo surowi i siali wśród dzieci postrach. Karano uczniów nie tylko za przewinienia szkolne, ale nawet za przebywanie na weselu albo zabawie. Do dziś dokładnie pamiętam karę chłosty, jaką stosowano wobec chłopców. Nie pamiętam natomiast żadnych nagród. Chciałem jeszcze dodać, że do szkoły mogło chodzić tylko jedno dziecko z rodziny.
- **Czy był Pan pilnym uczniem ?**
- Byłem dobrym uczniem i nawet douczałem innych chłopców. Niestety ,ukończyłem tylko dwie klasy, a resztę szkoły skończyłem po wyjściu z wojska.
- **Jak wyposażona była ówczesna szkoła i jej uczniowie ?**
- Uczniowie mieli książki i zeszyty .Tornistry były drewniane i często nimi bili się chłopcy. Nie pamiętam, aby w szkole były jakieś pomoce oprócz mapy i kilku książek, które nauczyciel, przynosił do klasy. Były długie drewniane ławki, w których siedziało po kilkunastu uczniów.

- **Gdzie zastała Pana II wojna światowa ?**
- Po I wojnie mieszkałem i pracowałem w Pionkach przez 14 lat. W roku 1939 wróciłem do Oleszna. Wstąpiłem do partyzantki. Mój pseudonim konspiracyjny to „Longin”.
- **Słyszaliśmy ,że czyta Pan dużo książek. Jakie są ulubione Pana pozycje ?**
- Lubię książki historyczne, a moim ulubionym autorem jest H. Sienkiewicz. Przeczytałem wiele jego książek. Najbardziej podoba mi się trylogia. Mam nadzieję że wy również ją lubicie.
- **Bardzo dziękujemy Panu za interesujące wypowiedzi i życzymy długich lat życia.**

*Z Panem Wł. Kowalczykiem - jednym z najstarszych kombatantów rozmawiały „Papuzki”:
Aneta Pawlak i Barbara Wójcik*

Historia Oleszna przez uczniów spisana.

Warunki geograficzne

Oleszno położone jest w samym środku regionu geograficznego zwanego Niecką Włoszczowską. Region ten ma kształt podłużnej doliny z rzeką Czarną i jej dopływami. Jego granice wyznaczają od północy Wzgórza Koneckie, od wschodu Pasma Chęcińskie, a od zachodu rzeka Pilica. Teren nachylony jest w kierunku północno-zachodnim, zgodnie z biegiem rzek, brak jest naturalnych przeszkód od strony południowej. Właśnie o tej stronie mogli przybywać na te tereny pierwsi osadnicy. Rzeźba terenu jest dość łagodna i nie mogła utrudniać rozwoju osadnictwa.

Gleby w okolicach Oleszna są średniej jakości. Uformowały się one na podkładach z madów, piasków i torfów z okresu holoceniowego w erze kenozoicznej. W części na to nałożony jest młodszy podkład margli, wapieni zmieszanych z łupkami i piaskowcami z ery mezozoicznej.

Na opisywanym terenie występowały wapień i gliny ceramiczne oraz ruda żelaza zwana potocznie rudą darniową. Był to surowiec o małym procencie zawartości żelaza, ale za to łatwo dostępny, jeśli chodzi o wydobycie. Zalesienie okolic Oleszna było bardzo dobre - rosły tu dęby, jodły, świerki, osika, olchy, sosny. Z samej jodły i świerka składał się las Czarny ciągnący się od Oleszna aż do rzeki Czarnej.

Reasumując, można śmiało powiedzieć, że warunki naturalne Oleszna były dobre, choć trudno jest rozstrzygnąć, czy surowce mineralne, czy obfitość drzewa, czy ciepłota i obfitość wód przyciągnęły tu osadników i zdecydowały o tym, że tu właśnie powstała osada.

Dlaczego Oleszno ?

Nazwa Oleszno według Marii Kamińskiej, badacza nazw miejscowych Sandomierszczyzny (Oleszno leżało w woj. sandomierskim, powiecie chęcińskim, pochodzi od słowa „olcha” lub „olszyna”. Na tym obszarze było zapewne duże skupienie olchy, która rośnie na terenach bagnistych.

Wyjaśnienie powyższe jest dość przekonywujące, lecz nasuwa się w tym miejscu pytanie, czy nie zamieszkiwali tutaj jacyś Olszowie, Oleszyńscy, Olszowscy, których nazwisko mogło dać nazwę osadzie ? Również inne nazwy miejscowe z tego terenu, np.: Dąbrówki, Porąbki wskazują na dawny puszczański charakter osadnictwa.

Najstarsze wzmianki źródłowe o Olesznie .

W materiałach źródłowych Oleszno występuje po raz pierwszy w 1396 r. (Chotów już w 1386) Pojawia się ono w dokumencie sprzedaży przez Spytka z Melszyna wojewody krakowskiego wsi Paśmiechy Iwanowi z Jedlcy, a świadkiem tej transakcji był niejaki Jan z Oleszna.

Następna wzmianka o Olesznie pochodzi z 1412 r. Piotr z Kurowa, brat Mikołaja z Kurowa, arcybiskupa gnieźnieńskiego, zwalnia szereg osób, a między innymi Beatę z Bożydaru, żonę Dobiesława z Oleszna z długu 2 tys. grzywien. Dobiesław mógł być synem Jaśka z Oleszna.

Następnym znanym nam mieszkańcem Oleszna jest Piotr Kos, który w 1428 roku wystąpił przeciwko Jakuszowi ze Stanowisk z powodu gwałtownego najścia i zrabowania jego domostwa przez służbę pozwanego Jakusza.

Nie można jednak utożsamiać roku 1396 z rokiem powstania osady. Mogła ona powstać dużo wcześniej, a dopiero na przełomie XIV i XV wieku rozwinęła się na tyle, że znalazło to odbicie w materiałach źródłowych.

Właściciele Oleszna.

Na początku XV wieku właścicielami stali się Szafrancowie z Pieskowej Skały. Był to dość znany ród w ówczesnej Polsce. Jego przedstawicielem był Piotr Szafraniec zwany Starym, który piastował wiele stanowisk państwowych, między innymi był wojewodą sandomierskim i krakowskim, starostą chęcińskim i poprzez tę ostatnią funkcję związał się z Olesznem. Był on również właścicielem Lasocina, Woli Świdzińskiej, Świdna i Chotowa .

W 1421 r. król Władysław Jagiełło zapisał mu Chęciny wraz z należącymi do nich wsiami. Kilka lat wcześniej otrzymał Secemin i wójtostwo w Wolbromiu. Wynika z tego, że Szafraniec miał jasno wytyczony cel - dążył do stworzenia jednolitej całości gospodarczej złożonej z wsi zgrupowanych wokół ośrodków Pieskowej Skały, Włoszczowy, Secemina i Rogowa.

Lokacja Oleszna jako miasta w 1415 roku.

W 1415 roku król Władysław Jagiełło, przebywając w Niepołomicach, na prośbę Piotra Szafranca zezwolił na lokację Oleszna jako miasta. Miało się ono rządzić prawem niemieckim w wersji magdeburskiej, a wzorem stosowania tego prawa miała być organizacja Łęczycy - Szafraniec był także starostą łeczyckim. Król wyraził również zgodę na odbywanie cotygodniowych targów w soboty. Niewiele jednak wiadomo, jakie były początki Oleszna jako miasta, jakie były jego władze, herb, kim byli nowi osadnicy miejscy.

Czy lokacja Oleszna jako miasta była udana czy nieudana? Trudno na to pytanie jednoznacznie odpowiedzieć. Miejscowość ta miała dość dobre zaplecze surowcowe i dobry rynek zbytu na produkty tutejszego rzemiosła. Mogło się ono prężnie rozwijać w oparciu o złoża rudy i glin, nie mówiąc już o zasobach leśnych i wodnych. Dogodne też było położenie osady, ponieważ leżała ona na tzw. Trakcie krakowskim wiodącym z Włoszczowy do Radoszyc i dalej przez Przedbórz do Wielkopolski lub przez Opoczno do Radomia i do Warszawy.

W 1501 roku syn Piotra Szafranca prosi króla Jana Olbrachta, aby potwierdził przywilej lokację Oleszna jako miasta i wydał zgodę na targi w poniedziałki. W 1502 roku uzyskał on przywilej królewski zwalniający mieszczan na okres lat dwunastu od wszelkich podatków państwowych.

W materiałach źródłowych z XVII i XVIII wieku przy określaniu położenia różnych zabudowań w Olesznie używa się określeń: „w rynku”, „poza rynkiem w ulicach”. Jest to ślad, że Szafraniec Starszy zaczął swoje zamierzenia wprowadzać w czyn, a więc wytyczył rynek, ulice i osada zaczęła upodabniać się do miasta. Kształt miejski Oleszna przetrwał w tradycji mieszkańców osady - dawny piętnastowieczny rynek w dzisiejszej zabudowie wsi został zachowany.

Źródła wskazują na fakt, że w XVII i XVIII wieku około połowę ludności Oleszna stanowili rzemieślnicy, a część ludności zajmującej się rolnictwem nosiła nazwiska lub przydomki wskazujące na uprawiany przez ich przodków zawód: Kowal, Kowalski, Krawiec, Stalmach,... Ludzie ci, rzemieślnicy lub rolnicy o rzemieślniczych nazwiskach mieszkali „w rynku”. Jest to potwierdzenie miejskości Oleszna w XV w.

Nie wiadomo, co sprawiło, że Oleszno, będąc miastem, powróciło do swego pierwotnego charakteru wiejskiej osady. Być może był to dłużej trwający proces polegający na stopniowym zamieraniu targów, odchodzeniu rzemieślników i zdobywaniu przewagi przez rolnictwo. Być może sprawiło to jego położenie w stosunku do innych miast już rozwiniętych i większych, w pobliżu których leżało: Włoszczowy, Secemina, Kurzelowa, Oksy, Radoszyc, Małogoszcza. Były to miasta duże i ludne, dobrze zagospodarowane, które miały już zorganizowane rynki zbytu. Być może sami właściciele zdecydowali o losach osady - miasto przynosiło im zapewne małe dochody, a mieszczan nie mogli użyć do pracy pańszczyźnianej, chyba że po odebraniu im osadzie praw miejskich. W taki sposób Olesznianie zamienieni w chłopów stopniowo zapominali, że byli mieszczanami, zabudowa miejska przestała się rozwijać, targi przestały funkcjonować i Oleszno było już w XVI w. tylko dużą wsią.

Nie było w tym czasie w Olesznie kościoła, bardzo ważnego czynnika odgrywającego rolę nie tylko kulturalną, ale i gospodarczą. Był on w Chotowie i dopiero w XVII w. Siedzibą parafii stało się Oleszno .

/ Opracowało Kółko Historyczne pod kierunkiem mgr K. Grabiec na podstawie pracy magisterskiej p. Czesława Stępnia „Zarys dziejów Oleszna do końca XVIII w. /

LIST DO MAMY

Piszę ten list do Ciebie, aby Ci przekazać, jak bardzo jestem Ci wdzięczna za to, co przez całe moje życie dla mnie robiłaś i robisz nadal. Pewnie się zastanawiasz, dlaczego napisałam list, a nie próbowałam z Tobą porozmawiać. Po prostu łatwiej jest czasem wyrazić swoje uczucia piórem niż słowami.

Na początku chcę Ci powiedzieć, że Cię kocham. A wiesz za co? Za to, że jesteś, za to, że dzięki Tobie wiem, co to jest dobro, a co zło. Ty nauczyłaś mnie być człowiekiem. Od Ciebie pierwszej dowiedziałam się, co to jest miłość. Dzięki Tobie wiem, że w życiu nie wystarczy tylko kochać, ale ważne jest również być kochanym. Ty pierwsza nauczyłaś mnie wyrażać swoje uczucia gestami, potem słowami, a następnie czynami.

Prawdą jest jednak też to, że niejedną raz płakałam i byłam na Ciebie zła, np.: za to, że krzyczałaś, kiedy robiłam coś złego, za to, że kilkanaście razy dałaś mi klapsa... Wówczas myślałam, że już mnie nie kochasz, bo gdyby było inaczej, nie robiłabyś tego. Ale teraz, Mamo, dziękuję Ci za to z całego serca. Za te przestrogi, podniesiony głos, nawet za te klapsy.

Teraz wiem, że każdy człowiek jest skazany uczyć się na błędach, że czasami życiowe potknięcia są bardzo dotkliwe, że przynoszą wiele bólu i łez.

Teraz wiem, że Ty przed tymi błędami starasz się mnie chronić, że nawet w Twoim złoszczeniu się na mnie jest miłość.

Teraz to, za co kiedyś się na Ciebie obrażałam, pomaga mi na każdym kroku mojego życia. Wiedz, że to, czego mnie kiedyś nauczyłaś, nie poszło w las.

Paulina Cierpica

KOMPUTER - WRÓG czy PRZYJACIEL ?

W naszej szkole znajduje się pracownia komputerowa. Może nie należy ona do największych, ale dzięki zaangażowaniu wielu ludzi systematycznie jest powiększana. Sprzęt komputerowy, co tu dużo mówić, jest jeszcze dość drogi, więc czy warto poświęcać czas i pieniądze w tym kierunku? Odpowiedź na to pytanie jest jedna - warto.

Komputery to nasza przyszłość - będzie lepsza jeśli umiejętnie wykorzystamy ich możliwości. Powoli stają się one nieodłącznym elementem naszej rzeczywistości. Wkraczają we wszystkie dziedziny naszego życia. Spotkać je możemy w biurach, urzędach, bankach i w wielu innych miejscach. Są one podstawowym narzędziem pracy dziennikarza, architekta, projektanta, scenografa, kompozytora.

Co sprawia, że to urządzenie cieszy się tak wielkim powodzeniem. Po pierwsze jego wszechstronność. Dzięki niemu można nie tylko napisać tekst, ale również stworzyć lub przekształcić gotowe plakaty, zdjęcia, filmy, a nawet własny utwór muzyczny i to o wiele mniejszymi nakładami środków w porównaniu do standardowych urządzeń wykorzystywanych do ich tworzenia.

Ale to nie wszystkie możliwości komputera. Nie można zapomnieć jeszcze o funkcji komunikowania się. To wprost nieprawdopodobne. Komputer umożliwia kontakt z ludźmi znajdującymi się w dowolnym miejscu na kuli ziemskiej - warunkiem jest tylko to, aby posiadali ... komputer. Od tej pory możemy porozmawiać sobie z osobą znajdującą się np. na Antarktydzie - słysząc jej głos i widząc ją.

Mamy już niejaki pojęcie o funkcjach i możliwościach, sięgnijmy więc teraz trochę do historii. Komputery, które używamy obecnie, różnią się od prototypu z 1946 roku. Nosił on nazwę „ENIAC” i był olbrzymem w całym tego słowa znaczeniu. Ważył wiele ton i zajmował powierzchnię 150 metrów kwadratowych, obsługiwało go przy tym kilku ludzi. Obsługa jego była bardzo skomplikowana, a efekty pracy w porównaniu z dzisiejszymi - znikome. Ale nie dziwmy się - na ówczesne czasy był to wynalazek na skalę światową. Postęp cywilizacyjny idzie bardzo szybko i codziennie nowe, lepsze produkty i urządzenia wkraczają w nasze życie. Również komputery podlegają temu procesowi, dlatego nie jesteśmy w stanie ocenić, który komputer jest najlepszy. Dobry komputer to taki, który spełnia kilka wymienionych tu cech. Powinien on posiadać: twardy dysk, czyli miejsce, w którym przechowywane są wszystkie informacje i programy potrzebne do prawidłowego funkcjonowania komputera, kartę graficzną i kartę muzyczną, powinien także być „szybki”. To również tylko niektóre cechy dobrego komputera.

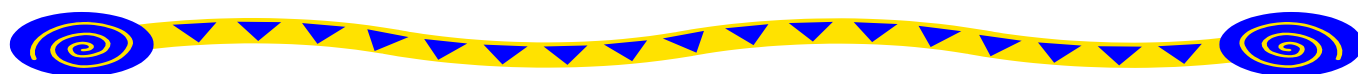
Zafascynowanie komputerem nie można porównać do mody czy chwilowego kaprysu. Jest on na Ziemi od ponad pięćdziesięciu lat i nic nie wskazuje na to, aby chciał ją opuścić. Już za kilkanaście, a nawet kilka lat jego używanie będzie czymś tak

naturalnym , jak mycie zębów szczoteczką. Nie trzeba przed nim uciekać. Komputer nie gryzie i na pewno nie zrobi nam krzywdy. Został stworzony po to , aby ułatwić nam życie, a z całą pewnością nie po to , aby je utrudniać.

Ważne jest więc , aby wprowadzać nowe pokolenia w świat komputerowy już od lat najmłodszych. Gdzie ? To oczywiste , że w szkole i najlepiej podstawowej. Dzięki temu młodzież opuści szkołę nie tylko z zapasem wiedzy, ale również z umiejętnością wykorzystywania najnowszych osiągnięć myśli ludzkiej. Będzie ona potrzebna w dalszym uczeniu się i ubieganiu się o dobrą pracę.

Powtórzę się, ale jeszcze raz przypomnę , że KOPUTERY TO NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nie bójmy się wyjść do niej naprzeciw.

Monika Karpińska

Uczniowie wiersze piszą

Wiara

Kocham Cię, Ojcze,
własnym, cichym sposobem.
Wierzę w Ciebie i ufam Tobie.
Wciąż szukam ścieżki -
ścieżki ciernistej do Ciebie.
Do tych drzwi zamkniętych,
Nieosiągalnych ....
Pełna niepewności kroczę ...
I wierzę,
Że może kiedyś dotrę.

Ale konkurs !!!

Dnia 26 kwietnia 1996 roku odbył się w Kielcach finał II Konkursu Poezji Chrześcijańskiej „W gliniany dzban mego życia”. Do finału zakwalifikował się wiersz naszej koleżanki Joli Kowalczyk, która w kategorii wiekowej 13 - 15 lat zajęła pierwsze miejsce. Wiersz nosi tytuł „Wiara”.

Oprac. Ilona Piorun

„Cichy koniec”

Żyłeś z dnia na dzień,
Nie czując, nie myśląc.
Szukałeś - do dziś nie wiesz czego.
Chciałbyś być i mieć.

Nie wierząc, nie chcąc wierzyć,
Zgubiłeś się w tłumie.
Byłeś jak ciche echo,
niewyraźne i szare.

***

Siedzę sama
W czarny papier osnuta
łzy płyną
Odszedłeś
Serce nie chce żyć
Nie chcę żyć
Ciało żyje
Przychodzisz
Przepraszasz

Jak gasnący płomyk,
pełen żalu, smutku.

I zgasłeś.
Zasnąłeś na wieki.
Snem kamiennym i ciężkim.
Miałeś w sercu głuchą ciszę.
Była przerażająca.

Jola Kowalczyk

Łzy żłobią bruzdę
Odmawiam
Nadchodzi wiosna
Mija rok
Serce chce żyć
Chcę żyć
Ciało umiera

Paulina Skrobisz

Rozstanie

Zostałaś sama przy grobie
Wszyscy już odeszli...
Włosy powiewają na wietrze,
Zastaniają zapłakaną twarz.
Kolorowe liście spadają z drzew,
Ptaki nie śpiewają,
Wszędzie cisza.

Tylko Ty
Płaczesz z żalu, smutku,
Nic już nie możesz zrobić,
Zapalić lampkę,
Powspominać wspólne chwile,
Już nigdy ....

Basia Wójcik

Ze szkolnego podwórka - fakty, komentarze, opinie

Przyjaciele szkoły

Wciąż przybywa nam przyjaciół, którzy rozumiejąc trudną sytuację oświaty, starają się nam pomagać w stwarzaniu coraz lepszych warunków nauki i wychowania w naszej szkole.

Tradycją już się stało, że w dniu Święta Patrona naszej szkoły przyznajemy honorowe tytuły „Przyjaciela Szkoły”.

Dotychczas otrzymali je:

Środowisko Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK,

Zarząd Gminy Krasocin
Zarząd RSP w Olesznie
Ks. Prob. Ignacy Sepiolo
Wójt Gminy Józef Siwek
pan Antoni Drej
pan Henryk Arkit
pani Krystyna Rachtan

pan Waldemar Ziółkowski
pan Karol Sitkowski
pan Jerzy Szczerba
pan Henryk Kowalczyk
pan Stanisław Rak
pani Anna Lubowicka
pan Jerzy Stawowczyk

pan Kazimierz Załęski
pan Bogdan Kaczmarek
pan Józef Sitkowski
pani Kazimiera Skrobisz
pan Zdzisław Witebski
pan Władysław Kowalski
pan Zdzisław Rachtan

Serdecznie za okazywaną pomoc dziękujemy i mamy nadzieję, że wkrótce będziemy mieć zaszczyt przyznać ten honorowy tytuł kolejnym osobom i instytucjom.

Dyrektor Szkoły

Uczeń Roku, Kolega Roku

Tradycją w naszej szkole stały się dwa konkursy.

Pierwszym z nich jest rywalizacja o tytuły „Klasa Roku” i „Uczeń roku”. Konkurs ten jest prowadzony w dwu

kategoriach wiekowych: klasy I - III oraz klasy IV - VIII.

Zgodnie z regulaminem komisja czuwająca nad prawidłowym jego przebiegiem ocenia bardzo szeroki zakres szkolnej działalności uczniów. Punktowane są roczne oceny z przedmiotów nauczania i zachowania, udział i wyniki w konkursach przedmiotowych i tematycznych, akademiach, apelach, pracach organizacji szkolnych, akcjach społecznych oraz aktywność i dyscyplina na lekcjach.

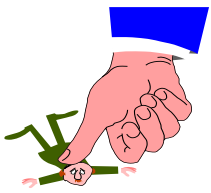
Tytuł „Klasa Roku” zdobywa ten zespół klasowy, który uzyskał największą średnią punktów przypadającą na jednego ucznia.

Drugim konkursem, cieszącym się również dużym zainteresowaniem uczniów, jest rywalizacja o tytuły: „Kolega Roku”, „Koleżanka Roku”. Są one przyznawane w wyniku szkolnego referendum, w którym udział biorą wszyscy uczniowie szkoły. Rywalizacja ta, organizowana przez Samorząd Uczniowski, uczy nas obiektywnie oceniać zachowanie oraz cechy osobowości naszych kolegów i koleżanek.

Dotychczas tytuły takie zdobyli:

Rok szk.	Uczniowie Roku	Kolega, Koleżanka Roku	Klasa Roku Wychowawca
1994 /95	Barbara Wójcik, kl. IIa Ilona Piorun, kl. VIIa	Wioletta Sitkowska, kl. VIIIb Mariusz Olczyk, kl. VIIa	IIa - p. Maria Szewczyk VIa - p. Krystyna Grabiec
1995 /96	Barbara Wójcik, kl. IIIa Jolanta Kowalczyk, kl. VIIIb	Jolanta Kowalczyk, kl. VIIIb Mariusz Mazur, kl. VIIIb	Ia - p. Halina Budzynowska VIIa - p. Krystyna Grabiec
1996 /97	Milena Cierpica, kl. III Diana Wosińska, kl. VIII b	Żaneta Sitkowska, kl. VIIa Konrad Karpiński, kl. VIIa	III - p. Małgorzata Skoczek VIIIa - p. Krystyna Grabiec /p. M. Stolarczyk/

Kamila Grabiec

AIDS

My ludzie u progu XXI wieku, niby szlachetni, wyrozumiali i tolerancyjni, a jednak nienawidzimy chorych na AIDS. Traktujemy ich gorzej niż zwierzęta, odtrącamy na margines społeczny, spisujemy na straty. Dlaczego ? Czy oni, będąc chorymi, tracą prawo do ludzkiego traktowania, przestają być ludźmi ? Czy ludzie chorzy zagrażają otoczeniu przez zwykłe utrzymywanie z nim kontaktu ? NIE ?! Więc dlaczego kojarzycie AIDS z demoralizacją i rozpustą ? Nie bądźmy egoistami zamkniętymi na problemy innych ! Nie odtrącajmy chorych na AIDS mówiąc „zbocheniec, ale starajmy się upiększyć im te ostatnie chwile życia. Kiedyś wszyscy zobaczymy, co oznacza strach przed nieustannie zbliżającą się śmiercią.

Justyna Stolarczyk

Agresja w szkole

Z badań przeprowadzonych przez Komendę Stołeczną Policji wynika, że 25% uczniów szkół podstawowych i licealnych nie czuje się bezpiecznie, 33% zetknęło się z wypadkami pobicia, 30% - wandalizmu, a 20% - wymuszania pieniędzy.

Nasza szkoła nie jest na szczęście tym najgorszym przykładem, ale wzorową społecznością też pochwalić się nie możemy. Chlebem powszednim są obrazy agresywnych, aroganckich, wulgarnych zachowań wśród uczniów: wyzwisko za wyzwisko, obelga za obelgę, cios za cios, złośliwość za złośliwość. A najgorsze jest to, że uważa się to zjawisko za normalne, że to właśnie tak powinno być, bo przecież nikt nie chce uchościć za „mięczaka” i „nie da sobie w kaszę dmuchać”. W takich sytuacjach zawsze jest ktoś pokrzywdzony, zazwyczaj ten słabszy. Skąd tyle w nas zła? Głównym chyba powodem jest brak satysfakcji z własnych osiągnięć. Po nieudanej próbie osiągnięcia sukcesu w nauce, uczeń taki szuka sposobu, aby wyróżnić się w czymś innym. Zastanówmy się, czy warto denerwować kogoś i siebie ? Czy nie milej byłoby wymienić dobre słowo za dobre słowo, uprzejmość za uprzejmość, uczciwość za uczciwość. Napięta atmosfera na pewno nikomu nie służy. A przecież wystarczy tylko postępować w myśl zasady: „Nie czynj drugiemu, co tobie niemiłe”.

Jola Kowalczyk

Walentynki - "Dzień" zakochanych tuż, tuż !!!

W średniowiecznej Anglii i Francji istniało przekonanie, że to właśnie 14. lutego ptaki zaczynają się łączyć w pary - stąd też kochankowie powinni dobierać się i obdarowywać. Tego dnia niektórzy z nas wysyłają osobie ukochanej pocztówki o różnych rozmiarach, stylach, ale obowiązkowo, w kształcie serca, na odwrocie których zamieszczają gorące wyznania miłosne. Inni obdarowują się pluszowymi misiami z serduszkami w ręku lub też naklejkami, balonikami i plakietkami z wielkimi sercami.

Czy to nie wspaniale wysłać do kogoś w dowód sympatii czerwone serduszko, a jeszcze milej takie serduszko otrzymać i to w połowie lutego, gdy do wiosny jeszcze szmat czasu, Święta Bożego Narodzenia dawno już za nami i powoli zaczynamy już zapominać, że mamy być dla siebie dobrzy.

Beata Gacia

Nasi absolwenci 1930 - 1997

Część trzecia

Rok szkolny 1973/74

Klasa VIIIa

Wychowawczynie
Anna Sadowska

1. Biała Albina
2. Budzynowski Józef
3. Długosz Zdzisława
4. Foltyn Henryk
5. Foltyn Janina
6. Grabiec Alicja
7. Grabiec Grzegorz
8. Grygiel Czesław

9. Kowalczyk Alicja

10. Kowalczyk Bogumiła

11. Kowalski Włodzimierz

12. Siwek Lidia

13. Skoczek Anna

14. Stawowczyk Kazimierz

15. Strzelec Marek

16. Tkacz Jolanta

17. Wdowiak Grażyna

18. Wdowiak Halina

19. Wdowiak Krzysztof

20. Wójcik Józef

Klasa VIIIb

Wychowawczynie

Krystyna Przerada

1. Cieślik Zofia

2. Foltyn Jan

3. Karpiński Włodzimierz

4. Karpiński Sergiusz

5. Kowalczyk Maria

6. Kowalczyk Halina

7. Koza Adam

8. Koza Henryka

9. Kutela Lech

10. Lichosik Elżbieta
11. Niewiadomski Krzysztof
12. Sałata Danuta
13. Siwek Jadwiga
14. Stawowczyk Kazimiera
15. Stolarczyk Anna
16. Tkacz Czesław
17. Wdowiak Ryszard
18. Ziółkowski Lech

Rok szkolny 1974/75

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Mieczysława Janiszewska

1. Bałazińska Barbara
2. Bzduch Wiesław
3. Czarnogórska Eleonora
4. Grabiec Anna
5. Kowalczyk Elżbieta
6. Kowalczyk Jadwiga
7. Kukła Zdzisława
8. Lis Bożena
9. Miśkiewicz Zbigniew
10. Pawłowska Agnieszka
11. Podsiadły Mariusz
12. Ptak Kazimierz
13. Skoczek Jan
14. Stępień Anna
15. Wasik Halina
16. Wdowiak Czesław
17. Wójcik Krzysztof
18. Wytrych Barbara
19. Ziółkowski Waldemar

Klasa VIIIb

Wychowawczyni

Krystyna Przerada

1. Bilnicka Ewa
2. Budzynowska Aleksandra
3. Foltyn Jan
4. Gacek Jan
5. Grabiec Wiesława
6. Kapelusz Sabina
7. Kowalczyk Barbara
8. Kowalczyk Edmund
9. Kowalczyk Maria
10. Kowalczyk Mieczysław
11. Kowalczyk Zofia
12. Kutela Barbara
13. Orzeł Zdzisław

14. Rachelska Krystyna
15. Spała Barbara
16. Stawowczyk Zdzisław
17. Stolarczyk Maria
18. Stromczyński Mirosław
19. Świeboda Teresa
20. Wdowiak Janina
21. Wójcik Zofia

Rok szkolny 1975/76

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Halina Zwierzyńska

1. Barciński Edward
2. Bartocha Jarosław
3. Boruszka Adam
4. Boruszka Andrzej
5. Chrobak Alina
6. Foltyn Edward
7. Grabiec Aleksandra
8. Grabiec Jan
9. Jasińska Zofia
10. Karpińska Barbara
11. Kowalczyk Andrzej
12. Kowalczyk Jadwiga
13. Kowalczyk Jerzy
14. Koza Stanisław
15. Lichosik Jan
16. Lis Bogdan
17. Lis Zenon
18. Majecki Kazimierz
19. Piorun Stanisław
20. Stawowczyk Piotr
21. Stawowczyk Zofia
22. Stolarczyk Barbara
23. Stolarczyk Jan
24. Stolarczyk Marian
25. Wójcik Kazimierz
26. Zugaj Roman

Klasa VIIIb

Wychowawca

Andrzej Sadowski

1. Bartocha Józef
2. Gołdyn Krzysztof
3. Grabiec Ryszard
4. Kapelusz Waldemar
5. Karbowniak Wiesław
6. Kociankowski Roman
7. Kowalczyk Czesława

8. Kowalczyk Lidia
9. Kowalczyk Roman
10. Kowalczyk Zbigniew
11. Lichosik Andrzej
12. Lichosik Stanisław
13. Lis Stanisław
14. Młynarczyk Jadwiga
15. Patyńska Bogusława
16. Pijewski Tadeusz
17. Piskorek Wiesława
18. Przepióra Stanisław
19. Sitkowski Zbigniew
20. Stolarczyk Adam
21. Stolarczyk Krzysztof
22. Tkacz Krzysztof
23. Wójcik Franciszek
24. Żmuda Ryszard

Rok szkolny 1976/77

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Barbara Koper

1. Gawrońska Wiesława
2. Grabiec Urszula
3. Koper Krzysztof
4. Kowalczyk Czesława
5. Kowalczyk Grażyna
6. Kowalczyk Marian
7. Kowalczyk Nina
8. Lichosik Andrzej
9. Łapot Ryszard
10. Marcinkowska Małgorzata
11. Mazur Józefa
12. Perz Mirosław
13. Pijewski Ryszard
14. Sitkowska Maria
15. Stawowczyk Janina
16. Stolarczyk Zbigniew
17. Stromczyński Sławomir
18. Szczukocki Adam
19. Tkacz Andrzej
20. Wnuczek Tadeusz

Klasa VIIIb

Wychowawczyni

mgr Barbara Sałacka

1. Bartocha Halina
2. Bomba Leszek
3. Cieślik Alicja
4. Cieślik Leon

5. Cieślik Małgorzata
6. Czarnogórska Zofia
7. Długosz Bogusława
8. Foltyn Jerzy
9. Grygiel Grażyna
10. Kowalczyk Janina
11. Kowalczyk Jolanta
12. Kowalczyk Włodzimierz
13. Kuterasiński Adam
14. Lichosik Andrzej
15. Lis Halina
16. Mikołajczyk Wanda
17. Omasta Barbara
18. Pałucki Bogdan
19. Pijewska Jolanta
20. Przepióra Stanisław
21. Wójcik Mirosława

Rok szkolny 1977/78

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Krystyna Przerada

1. Barcińska Grażyna
2. Bąk Jerzy
3. Chrobak Lucyna
4. Kapelusz Stanisław
5. Klim Lucyna
6. Kowalczyk Sława
7. Krawczyk Jan
8. Lichosik Roman
9. Majecki Roman
10. Orzeł Jarosław
11. Simlat Mirosław
12. Siwek Zofia
13. Stępień Grzegorz
14. Stolarczyk Czesław
15. Stolarczyk Marian
16. Turek Grzegorz
17. Turek Tomasz
18. Zugaj Józefa

Rok szkolny 1977/78

Klasa VIIIb

Wychowawca

Krzysztof Dzidowski

1. Bomba Bożena
2. Gołdyn Barbara
3. Grabiec Magdalena
4. Kapelusz Dorota
5. Kowalczyk Anastazja

6. Kowalczyk Marian
7. Kowalczyk Zofia
8. Łazarska Jadwiga
9. Mróz Wanda
10. Omasta Wiesława
11. Piorun Małgorzata
12. Piorun Zdzisław
13. Skrobisz Jerzy
14. Stawowczyk Grażyna
15. Stawowski Jan
16. Szklarz Włodzimierz
17. Wójcik Andrzej

Rok szkolny 1978/79

Klasa VIII

Wychowawczyni

Mieczysława Janiszewska

1. Boruszka Włodzimierz
2. Cierpica Anna
3. Czarnogórski Jacek
4. Foltyn Grażyna
5. Foltyn Grzegorz
6. Foltyn Józef
7. Grygiel Piotr
8. Kałuziński Krzysztof
9. Karpiński Józef
10. Klimczyk Henryk
11. Komisarczyk Jadwiga
12. Kowalczyk Stanisław
13. Kowalczyk Wojciech
14. Kowalczyk Zofia
15. Lichosik Krzysztof
16. Lis Karolina
17. Lis Roman
18. Madej Stanisław
19. Majecka Bożena
20. Marcinkowska Bogusława
21. Niewiadomski Stanisław
22. Pałka Krzysztof
23. Pawłowski Jan
24. Piorun Małgorzata
25. Ptak Wiesław
26. Stawowczyk Wojciech
27. Stolarczyk Barbara
28. Szczepańska Bogusława
29. Wdowiak Andrzej
30. Wdowiak Zdzisław
31. Zientara Ewa
32. Ziółkowski Marek
33. Zugaj Józef

Rok szkolny 1979/80

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

mgr Honorata Dzidowska

1. Boruszka Dorota
2. Cierpica Andrzej
3. Cierpica Maria
4. Foltyn Andrzej
5. Grygiel Mieczysława
6. Kutela Bożena
7. Lis Anna
8. Lis Barbara
9. Młynarczyk Zofia
10. Niewiadomska Zdzisława
11. Nowicki Andrzej
12. Patyński Przemysław
13. Pawłowska Ewa
14. Spała Barbara
15. Stolarczyk Sylwester
16. Szczepanik Sławomir
17. Świeboda Stefan
18. Tkacz Bogusława
19. Wójcik Andrzej
20. Ziółkowski Dariusz

Klasa VIIIb

Wychowawca

Krzysztof Dzidowski

1. Chrobak Wioletta
2. Czaja Alicja
3. Gołdyn Jadwiga
4. Grabiec Adam
5. Grabiec Zbigniew
6. Klim Sylwester
7. Komisarczyk Barbara
8. Kowalczyk Halina
9. Lis Elżbieta
10. Lis Kazimierz
11. Marcinkowska Elżbieta
12. Mikołajczyk Paweł
13. Olczyk Roman
14. Ostojski Piotr
15. Picheta Piotr
16. Pijewski Jan
17. Przepióra Dorota
18. Stawowska Elżbieta
19. Simlat Wiktor
20. Stolarczyk Henryk

Rok szkolny 1980/81

Klasa VIIIa*Wychowawczyni**mgr Mieczysława Bzorska*

1. Bąk Artur
2. Cierpica Paweł
3. Grabiec Krystyna
4. Kowalczyk Anna
5. Kowalczyk Jan
6. Kowalczyk Jolanta
7. Kowalczyk Katarzyna
8. Kowalczyk Marek
9. Kowalczyk Paweł
10. Lichosik Agnieszka
11. Lichosik Marzena
12. Lis Witold
13. Łutaj Sławomir
14. Madej Małgorzata
15. Majecka Barbara
16. Marcinkowska Anastazja
17. Marcinkowski Zbigniew
18. Mietelski Jacek
19. Mitura Barbara
20. Nowak Barbara
21. Piorun Paweł
22. Przepióra Małgorzata
23. Siwek Leszek
24. Skoczek Jolanta
25. Skoczek Piotr
26. Stawowczyk Małgorzata
27. Szczepańska Halina
28. Szczukocki Paweł
29. Świeboda Barbara
30. Tatar Dorota
31. Tatar Zofia
32. Tkacz Joanna
33. Tkacz Sławomir
34. Tkaczyk Jolanta
35. Wójcik Adam
36. Zientara Andrzej

Rok szkolny 1981/82**Klasa VIII***Wychowawczyni**mgr Krystyna Grabiec*

1. Charazińska Janina
2. Chrobak Grażyna
3. Cierpica Dorota
4. Długosz Zofia
5. Drej Sylwester
6. Foltyn Krystyna

7. Gacek Krystyna
8. Gołdyn Jadwiga
9. Grygiel Henryk
10. Kapeluszczyk Beata
11. Karbownik Danuta
12. Korytowski Mirosław
13. Kowalczyk Andrzej
14. Kowalczyk Tadeusz
15. Lichosik Kazimierz
16. Lis Bogusława
17. Lis Dorota
18. Lis Stanisław
19. Łutaj Jerzy
20. Majecka Jadwiga
21. Migacz Ewa
22. Olczyk Jolanta
23. Pałka Zdzisław
24. Sitkowska Lucyna
25. Sobczyk Krzysztof
26. Stolarczyk Grzegorz
27. Stolarczyk Robert
28. Szczepanik Agnieszka
29. Tatar Jacek
30. Tkacz Barbara
31. Tkacz Krystyna
32. Wdowiak Jerzy
33. Wójcik Marek
34. Ziółkowski Wiesław

Rok szkolny 1982/83**Klasa VIIIa***Wychowawczyni**Aniela Wójcik*

1. Bernat Jolanta
2. Bździuch Alicja
3. Cierpica Agata
4. Czarnogórski Janusz
5. Foltyn Agata
6. Foltyn Małgorzata
7. Grabiec Agnieszka
8. Jarczyńska Jadwiga
9. Kowalczyk Anna
10. Kuterasiński Błażej
11. Lichosik Dorota
12. Lichosik Jacek
13. Lichosik Krzysztof
14. Orzeł Jacek
15. Radziejewska Agata
16. Siwek Anna
17. Sobczyk Dariusz
18. Socha Bożena

19. Stańczyk Rafał
20. Stępień Sylwia
21. Stępień Tomasz
22. Trzciński Bernard
23. Wójcik Tomasz

Klasa VIIIb*Wychowawca**Kowalczyk Andrzej*

1. Budzynowska Jadwiga
2. Gołdyn Paweł
3. Grygiel Helena
4. Klim Mariusz
5. Mietelski Jerzy
6. Ostojski Włodzimierz
7. Piorun Małgorzata
8. Stawowczyk Stanisław
9. Stolarczyk Sławomir
10. Świeboda Jolanta
11. Tkaczyk Krzysztof
12. Ziętał Dariusz

Rok szkolny 1983/84**Klasa VIIIa***Wychowawczyni**mgr Anna Karpińska*

1. Banaśkiewicz Dorota
2. Bąk Aleksandra
3. Czaja Ewa
4. Górski Zbigniew
5. Jarczyński Sławomir
6. Korytowski Lech
7. Kowalczyk Barbara
8. Lichosik Marek
9. Najman Arkadiusz
10. Niewiadomska Donata
11. Nowicki Jarosław
12. Orzeł Jarosław
13. Socha Robert
14. Stolarczyk Robert
15. Tkacz Renata
16. Wieczorek Agnieszka

Klasa VIIIb*Wychowawca**mgr Edward Karpiński*

1. Baniak Jadwiga
2. Bartocha Lucyna
3. Długosz Beata

4. Karbownik Krzysztof
5. Kowalczyk Dorota
6. Kowalczyk Zofia
7. Lis Lucyna
8. Lis Teresa
9. Łącki Cezary
10. Madej Roman
11. Mikołajczyk Michał
12. Mróz Danuta
13. Stolarczyk Joanna
14. Szyndler Beata
15. Trzcińska Wioletta

Rok szkolny 1984/85

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Krystyna Przerada

1. Czarnogórska Joanna
2. Grabiec Agnieszka
3. Jamróz Lucyna
4. Komisarczyk Bogusława
5. Kowalczyk Agata
6. Kowalczyk Marek
7. Kowalczyk Wojciech
8. Lichosik Janusz
9. Łapka Małgorzata
10. Majecka Halina
11. Picheta Zdzisław
12. Pijewska Sylwia
13. Piorun Beata
14. Piskorek Mirosław
15. Socha Małgorzata
16. Stańczyk Agata
17. Stolarczyk Mariusz
18. Stolarczyk Renata
19. Stolarczyk Tomasz
20. Tkaczyk Bożena
21. Tkaczyk Kazimierz
22. Wieczorek Artur
23. Ziental Barbara

Klasa VIIIb

Wychowawca

mgr Roman Grabiec

1. Bździuch Piotr
2. Chylicka Urszula
3. Cierpica Jan
4. Foltyn Piotr
5. Gaj Sławomir
6. Górska Magdalena

7. Grabiec Teresa
8. Kozera Tomasz
9. Lichosik Jacek
10. Lichosik Rafał
11. Lichosik Tomasz
12. Lis Joanna
13. Maroń Danuta
14. Omasta Ryszard
15. Orzeł Iwona
16. Sauter Jerzy
17. Sobczyk Renata
18. Sobczyk Sławomir
19. Stępień Renata
20. Szewczyk Anna
21. Szymański Edward
22. Świeboda Ewa
23. Ziółkowska Renata

Rok szkolny 1985/86

Klasa VIIIa

Wychowawca

mgr Andrzej Gęsiarz

1. Bździuch Wojciech
2. Dumin Mirosław
3. Grabiec Dorota
4. Janiszewski Paweł
5. Klim Waldemar
6. Kowalczyk Darek
7. Lichosik Ewa
8. Lichosik Jolanta
9. Lichosik Roman
10. Łącki Grzegorz
11. Marcinkowska Iwona
12. Marcinkowska Renata
13. Mietelski Krzysztof
14. Przerada Renata
15. Sobczyk Iwona
16. Stępień Ewa
17. Szewczyk Agnieszka
18. Szyndler Krzysztof
19. Tatar Piotr
20. Żmuda Robert

Klasa VIIIb

Wychowawczyni

mgr Krystyna Grabiec

1. Budzowski Mirosław
2. Cierpica Małgorzata
3. Domoradzki Andrzej
4. Gaj Edyta

5. Grabiec Barbara
6. Kowalczyk Renata
7. Kowalski Jacek
8. Kukła Sabina
9. Kutela Beata
10. Lichosik Mirosław
11. Lis Halina
12. Lis Wiesława
13. Marcinkowski Grzegorz
14. Migacz Ryszard
15. Nowicka Małgorzata
16. Olczyk Iwona
17. Piskorek Grzegorz
18. Przepióra Wojciech
19. Sitkowska Dorota
20. Stolarczyk Elżbieta
21. Strzelec Anna
22. Tkacz Krzysztof

Klasa VIIIc

Wychowawczyni

mgr Jolanta Gęsiarz

1. Jamróz Agnieszka
2. Jamróz Krzysztof
3. Kowalczyk Paweł
4. Pryt Wojciech
5. Strzelec Barbara
6. Strzelec Jerzy
7. Szymańska Danuta
8. Świdziński Mariusz

Rok szkolny 1986/87

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

mgr Wiesława Kozieł

1. Boruszka Wanda
2. Budzowska Ewa
3. Charaziński Tomasz
4. Cierpica Andrzej
5. Cierpica Tomasz
6. Długosz Bożena
7. Dumin Artur
8. Jarczyńska Dorota
9. Karpińska Renata
10. Klim Wojciech
11. Kowalczyk Robert
12. Kowalczyk Stanisław
13. Kukła Piotr
14. Kutela Barbara

15. Lis Piotr
16. Mietelski Janusz
17. Nowicki Ryszard
18. Omasta Zbigniew
19. Piskorek Bożena
20. Sitkowski Tomasz
21. Sobczyk Marcin
22. Stolarczyk Anna

Klasa VIIIb

Wychowawca
mgr inż. Krzysztof Kozieł

1. Adamus Bożena
2. Bąk Marek
3. Boruszka Marek
4. Grabiec Grzegorz
5. Janiszewski Jacek
6. Kałuziński Jan
7. Karbownik Grzegorz
8. Kowalczyk Beata
9. Kowalczyk Renata
10. Kozieł Agnieszka
11. Lichosik Jerzy
12. Marcinkowski Sylwester
13. Maroń Aleksandra
14. Migacz Jarosław
15. Olczyk Sylwester
16. Pałka Agnieszka
17. Rudniewska Halina
18. Stolarczyk Krzysztof
19. Stolarczyk Marcin

Rok szkolny 1987/88

Klasa VIIIa

Wychowawczyni
Aniela Wójcik

1. Arwaj Mariusz
2. Arwaj Renata
3. Baniak Ewa
4. Boruszka Sławomir
5. Budzynowska Zdzisława
6. Dachowski Mirosław
7. Foltyn Iwona
8. Gacia Marek
9. Kapelusz Anna
10. Kasza Elżbieta
11. Klimczyk Wojciech
12. Kocik Mariusz
13. Kozieł Agnieszka

14. Lichosik Agnieszka
15. Lichosik Remigiusz
16. Picheta Agnieszka
17. Spała Iwona
18. Stolarczyk Anna
19. Szklarz Renata

Klasa VIIIb

Wychowawca
mgr Roman Grabiec

1. Barcińska Anna
2. Biała Katarzyna
3. Domoradzka Agnieszka
4. Fitas Grzegorz
5. Foltyn Marek
6. Kowalczyk Piotr
7. Kowalska Monika
8. Lis Jolanta
9. Lis Wiesław
10. Lis Wojciech
11. Łączek Sylwester
12. Łuczak Paweł
13. Majecki Marcin
14. Sobczyk Tomasz
15. Stolarczyk Katarzyna
16. Stolarczyk Radosław
17. Tatar Paweł
18. Ziental Mariusz

Rok szkolny 1988/89

Klasa VIIIa

Wychowawczyni
mgr Anna Karpińska

1. Bździuch Grzegorz
2. Chrobak Anna
3. Cierpica Zbigniew
4. Czaja Edyta
5. Domaradzki Robert
6. Grabiec Anna
7. Grabiec Jarosław
8. Kowalczyk Ewa
9. Lichosik Jolanta
10. Lis Monika
11. Łazarski Jarosław
12. Majecka Ewa
13. Mietelski Wojciech
14. Mikołajczyk Wojciech
15. Oracz Agata
16. Oracz Ewa
17. Patyński Damian

18. Sitkowska Renata
19. Siwek Roman
20. Zaucha Rafał

Klasa VIIIb

Wychowawca
Andrzej Kowalczyk

1. Barcińska Wanda
2. Bluma Sylwia
3. Dubay Sylwia
4. Karpiński Marcin
5. Klimczyk Ewa
6. Kowalczyk Ryszard
7. Kuterasińska Agnieszka
8. Lichosik Agnieszka
9. Lis Andrzej
10. Łączek Agata
11. Macander Aldona
12. Maroń Maciej
13. Picheta Jacek
14. Pijewska Renata
15. Piskorek Małgorzata
16. Radziejewska Anna
17. Stawowczyk Jolanta
18. Stępień Andrzej
19. Stolarczyk Mariola
20. Turek Piotr
21. Wdowiak Marek
22. Wójcik Małgorzata

Rok szkolny 1989/90

Klasa VIII

Wychowawczyni
Krystyna Przerada

1. Bąk Dorota
2. Boruszka Adam
3. Cierpica Karol
4. Czarnogórski Tomasz
5. Domaradzki Piotr
6. Dzwonek Cecylia
7. Gacia Piotr
8. Kaczmarek Wiesław
9. Klim Mariola
10. Kowalczyk Agnieszka
11. Kowalczyk Anna
12. Kowalczyk Iwona
13. Kowalczyk Mirosław
14. Kowalik Ryszard
15. Lichosik Aneta
16. Lis Izabela

17. Łączek Tomasz
18. Marcinkowska Małgorzata
19. Mietelska Katarzyna
20. Migacz Mirosław
21. Picheta Jerzy
22. Piorun Sylwester
23. Piorun Tomasz
24. Piskorek Andrzej
25. Sitkowska Agata
26. Stolarczyk Mariusz
27. Strzelec Anna
28. Szymczak Monika

Rok szkolny 1990/91

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

mgr Krystyna Grabiec

1. Bernacka Małgorzata
2. Budzynowska Monika
3. Drej Renata
4. Dubai Artur
5. Foltyn Aneta
6. Klimczyk Iwona
7. Korytowski Dariusz
8. Kowalczyk Anna
9. Kowalczyk Mariusz
10. Kowalczyk Rafał
11. Kowalczyk Tomasz
12. Lichosik Jarosław
13. Niewiadomska Katarzyna
14. Picheta Adam
15. Picheta Ewa
16. Socha Marcin
17. Stolarczyk Ryszard
18. Szczepanik Robert
19. Wójcik Marek

Klasa VIIIb

Wychowawca

Andrzej Kowalczyk

1. Bluma Małgorzata
2. Czekał Katarzyna
3. Domaradzka Aneta
4. Fitas Paweł
5. Gołdyn Andrzej
6. Kowalczyk Urszula
7. Kutela Paweł
8. Macander Jarosław
9. Maroń Ewelina
10. Nieśpielak Teresa

11. Olczyk Iwona
12. Orzeł Renata
13. Rudniewska Zofia
14. Sobczyk Joanna
15. Stawowski Grzegorz
16. Wdowiak Grzegorz
17. Wróbel Małgorzata
18. Żmuda Magdalena

Rok szkolny 1991/92

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Krystyna Przerada

1. Cierpica Jolanta
2. Dumin Wiesława
3. Górka Anna
4. Kałużyńska Ewa
5. Klimczyk Dariusz
6. Kowalczyk Dariusz
7. Kowalska Katarzyna
8. Koziół Rafał
9. Nowicka Beata
10. Nowicki Bogdan
11. Marcinkowski Andrzej
12. Orzech Sylwia
13. Orzeł Anna
14. Picheta Paweł
15. Sitkowski Jacek
16. Skrocki Michał
17. Stolarczyk Alicja
18. Trela Piotr
19. Wytrych Aleksandra
20. Wytrych Andrzej

Klasa VIIIb

Wychowawca

Piotr Ślęzak

1. Foltyn Wojciech
2. Grabiec Iwona
3. Kowalczyk Aneta
4. Kowalczyk Mariusz
5. Kowalczyk Paweł
6. Lichosik Krzysztof
7. Lichosik Wojciech
8. Łazarska Magdalena
9. Macander Sławomir
10. Marcinkowska Małgorzata
11. Marcinkowski Mirosław
12. Mazur Jarosław
13. Mikołajczyk Monika

14. Mikołajczyk Rafał
15. Stawowczyk Renata
16. Stawowska Wioletta
17. Stolarczyk Renata
18. Stolarczyk Robert
19. Strzelec Ryszard
20. Tkacz Barbara
21. Wojtan Justyna
22. Ziętara Magdalena

Rok szkolny 1992/93

Klasa VIIIa

Wychowawczyni

Aniela Wójcik

1. Barcińska Agnieszka
2. Bąk Jolanta
3. Bernacka Jolanta
4. Bernacki Jarosław
5. Grabiec Zbigniew
6. Kasza Grzegorz
7. Kowalczyk Jacek
8. Kowalczyk Tomasz
9. Madej Wiesław
10. Mietelski Wiesław
11. Niewiadomska Magdalena
12. Ostojski Dariusz
13. Podwika Rafał
14. Siedlecka Milena
15. Skrobisz Joanna
16. Sobańska Aneta
17. Zaucha Grzegorz

Klasa VIIIb

Wychowawca

Piotr Ślęzak

1. Barcińska Barbara
2. Barciński Dariusz
3. Biała Magdalena
4. Dzwonek Ryszard
5. Kaleta Joanna
6. Kałużyński Ryszard
7. Karbowniak Anna
8. Klim Justyna
9. Lichosik Piotr
10. Lis Robert
11. Maciejczyk Jerzy
12. Nieśpielak Anna
13. Olczyk Zbigniew
14. Palacz Magdalena

15. Sitkowska Katarzyna
16. Stępień Anna
17. Stolarczyk Wioletta
18. Wdowiak Edyta
19. Włodarski August
20. Żmuda Jolanta

Rok szkolny 1993/94

Klasa VIIIa

Wychowawczyni
mgr Ewa Deska

1. Gacia Dorota
2. Górski Dariusz
3. Grabiec Ewelina
4. Kapelusz Anna
5. Kowalczyk Edyta
6. Kowalczyk Iwona
7. Kowalik Jerzy
8. Lis Dariusz
9. Macander Lidia
10. Nieśpielak Jolanta
11. Patyński Norbert
12. Piorun Mariusz
13. Przerada Tomasz
14. Sitkowska Edyta
15. Skrocka Justyna
16. Sobczyk Anna
17. Stolarczyk Aneta
18. Szewczyk Sławomir
19. Szklarz Sławomir
20. Trela Rafał

Klasa VIIIb

Wychowawczyni
mgr Mieczysława Janiszewska

1. Arkit Kamila
2. Bugajniak Ewa
3. Dachowski Jacek
4. Drej Adrian
5. Gacia Mirosław
6. Gacia Tomasz
7. Kowalczyk Edyta
8. Kowalczyk Mariusz
9. Lichosik Piotr
10. Majecki Piotr
11. Maroń Urban
12. Mietelska Monika
13. Orzeł Małgorzata
14. Orzeł Marcin

15. Ostojski Wojciech
16. Pawlak Mariusz
17. Pawłowska Anna
18. Stolarczyk Wioletta
19. Strzelec Dominik
20. Tomaszewska Edyta
21. Włodarska Wiesława
22. Wójcik Grzegorz

Rok szkolny 1994/95

Klasa VIIIa

Wychowawczyni
Małgorzata Szwarz

1. Arwaj Sławomir
2. Domaradzki Grzegorz
3. Drej Krystian
4. Kałużyńska Maria
5. Lichosik Anna
6. Niewiadomski Damian
7. Olczyk Mariusz
8. Piec Marcin
9. Podwika Grzegorz
10. Rudniewska Magdalena
11. Sitkowska Wioletta
12. Siwek Barbara
13. Siwek Grzegorz
14. Siwek Jacek
15. Stolarczyk Anna
16. Szymczak Żaneta
17. Wdowiak Michał
18. Wytrych Małgorzata
19. Zawadzka Teresa
20. Ziółkowski Mariusz

Klasa VIIIb

Wychowawca
mgr Mariusz Deska

1. Bernacki Sławomir
2. Dachowska Justyna
3. Długosz Andrzej
4. Długosz Monika
5. Drej Ewelina
6. Drej Wioletta
7. Kałużyński Krzysztof
8. Karpiński Włodzimierz
9. Klim Karolina
10. Kowalczyk Maciej
11. Kowalczyk Małgorzata
12. Lichosik Mariusz
13. Maroń Ernest

14. Mietelski Marcin
15. Olczyk Mariusz
16. Omasta Anna
17. Omasta Ewelina
18. Orzeł Rafał
19. Raczyński Robert
20. Sitkowska Wioletta
21. Strzelec Dorota
22. Wypychowicz Renata
23. Żmuda Rafał

Nasza okładka - rysunki A. Kowalczyka:

■ strona 1 - pierwszy budynek szkolny w Olesznie

■ strona 2 - Nad Stokiem w Olesznie

